1856.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 27 December.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave des avonds te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 4, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 26 december.

Als bijlegger is gisteren ter reede van Vlissingen gearriveerd de hollandsche brik „Gouverneur Schomerus," gezagvoerder Steinhuysen, komende van de kust van Guinea en naar Rotterdam bestemd met palmolie. Aan boord bevonden zich zes passagiers, zijnde de zoon van den overledenen gouverneur; de heer C. Meeuwsen, resident aan de kust, twee onderofficieren en twee korporaals van het oost-indisch leger, die ter werving van manschappen voor de Oost-Indien derwaarts zijn uitgezonden geweest.

Bij den hoogen raad wordt eerlang eene zaak in cassatie behandeld, die veler belangstelling trekt. Zij betreft namelijk de veroordeeling van een molenaar wegens overtreding van de wet op het gemaal, na dat die wet buiten werking gesteld was. De Arnhemsche courant, dit feit vermeldende, voegt daarbij dat het hier nu de vraag geldt, of de regter, die geroepen is de wet toe te passen, eene straf krachtens eene wet kan opleggen, wanneer die wet niet meer bestaat op het oogenblik dat de straf wordt uitgesproken.

Den 23 dezer, des morgens ten 9 ure, had te Arnhem op eene eenvoudige doch aandoenlijke wijze de begrafenisplegtigheid plaats van den op den 19 te voren zoo plotseling overleden heer dr. Jacob Willem Elink Sterk, rector der latijnsche scholen aldaar. Het lijk werd behalve door een paar betrekkingen, hoofdzakelijk gevolgd door een aantal oud-leerlingen van den afgestorvene, die door hunne verknochtheid aan den zoo waardigen man het bewijzen der laatste eer hadden aangeboden, hetgeen door de familie met welwillenheid was aangenomen; waarbij zich verder nog hadden gevoegd zijne laatste leerlingen, de curatoren der latijnsche school, de luthersche predikant, een aantal schilders, benevens vele notabele ingezetenen dier gemeente. Nadat de stoet aan de begraafplaats was gekomen, werd het stoffelijk overschot van den ontslapene door twintig zijner oud-leerlingen naar de grafkuil gedragen. Vervolgens hield de heer mr. J. W. Staats Evers bij het graf eene toespraak, waarin door hem in hartelijke en gepaste bewoordingen hulde werd gedaan aan de vele verdiensten van den waardigen afgestorvene, wiens groote bekwaamheden, rondborstig karakter en vriendschappelijke omgang met al zijne leerlingen, hem dergelijk eerbewijs in de ruimste mate hadden waardig gemaakt; waarop door den lutherschen predikant, den heer Schröder, eenige woorden van godsdienstige vertroosting werden gesproken. Op alle aanwezigen maakten die toespraken blijkbaar een diepen indruk.

[illegible] wordt aan de Amsterdamsche courant geschreven:

„De staat, waarin de Maatschappij van weldadigheid verkeert (kennelijk onvermogen) geeft in deze omstreken groote agitatie. Behalve den staat zelven, zullen hier, te Steenwijk, Kolhorn en Groningen wel de voornaamste crediteuren wonen, waaronder velen tot aanzienlijke bedragen. Intusschen gelooven wij dat de bezorgdheid bij sommigen ook te ver kan gaan; met zekerheid kan men toch niet weten, welk bedrag bij realisatie der onroerende en roerende goederen het deel van den schuldeischer zal worden; daarom achten wij het voor het minst voorbarig, onverantwoordelijk, om zijne pretentien voor 20 of 25 pct. over te dragen. De staat, dat is het algemeen belang, vordert voorziening; de duizenden vagebonden zullen zoo maar niet ontslagen en over het vaderland, even als de sprinkhanen van Egypte, verspreid worden. Neen, eer gelooven wij dat, zullen de kwalen die in de weldadigheidskolonie bestaan, opgeheven, het bestuur en de administratie hervormd worden, [illegible] de 2000 bunders gecultiveerde gronden in staat zijn 10,000 kolonisten te voeden, ongeacht de tonnen schats die de fabriekarbeid er opslorpt; maar dan moet de hoofdadministratie niet te 's Hage zetelen, maar in of nabij de kolonien; daar moet de [illegible] zien hoe de akker zal behandeld worden, [illegible] 's Hage."

Uit Portsmouth wordt gemeld, dat reeds uitspraak gedaan is in de zaak van het binnen smokkelen van tabak aldaar, door eene nederlandsche loodsboot, waarvan wij bereids gesproken hebben. De gewezen havenbeambte, de schipper en de loods zijn elk tot eene boete van 100 p. st. veroordeeld.

Volgens de Triester Zeitung is onze landgenoot, dr. Pincoffs, er in geslaagd te Konstantinopel eene vereeniging van beoefenaren der geneeskunst te stichten, waardoor de aldaar gevestigde en uit alle landen afkomstige artsen een vereenigingspunt vinden. Kort voor het vertrek van den heer Pincoffs uit Konstantinopel, was de vereeniging geconstitueerd en had hare eerste zitting gehouden. Zij draagt den titel van: Keizerlijke turksche vereeniging van artsen. Uit hoofde van de verdienste des heeren Pincoffs in dit opzigt, alsmede met het oog op de geneeskundige hulp, welke hij gedurende een jaar, kosteloos aan de armen van Scutari en omstreken verleende, is hij door den sultan met de Medschidie orde begiftigd.

De heer mr. U. W. E. Cazius, procureur generaal bij het provinciaal geregtshof in Limburg, is door den koning der Belgen tot officier der Leopoldsorde benoemd.

In den antwerpschen Précurseur vindt men het volgende berigt:

Wij vernemen, dat de koning der Nederlanden aan kolonel Le Bron de Vexela een prachtigen eeresabel heeft vereerd met het opschrift: Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid. Dit bewijs van achting is aan den kolonel geschonken wegens zijn dapper gedrag in den veldtogt tegen Balie, waarbij het 7de bataillon, door hem gekommandeerd, zich zoodanig heeft onderscheiden, dat de koning het vaandel heeft versierd met het commandeurskruis van de Militaire Willemsorde.

Men verneemt dat dezer dagen bij het gemeentebestuur te Franeker een in het latijn geschreven brief van een der protestantsche (hervormde) superintendenten in Hongarije ontvangen is, onderzoek doende of aldaar nog de zelfde gelegenheid bestaat voor de kostelooze theologische studiën, waarvan in vroegere jaren, tijdens den bloei der franeker akademie, zoo velen gebruik maakten. Het is te hopen, zegt de Harlinger courant, dit mededeelende, dat de arme Hongaren in Leiden, Utrecht of Groningen mogen vinden, wat thans voor hen te vergeefs in Franeker gezocht wordt.

Benoemingen en besluiten.

Bij koninklijk besluit van den 21 dezer is aan L. van Tiggelen, wed. van R. van der Kaa, in leven commies der 1ste kl. bij 's rijks belastingen te Sluis, verleend een pensioen van ƒ 135.

— Z. M. heeft bij besluit van den 21 dezer het ridderkruis der orde van de Eikenkroon toegekend aan den heer J. M. L. van Bronkhorst, adjunct-commies bij het ministerie van buitenlandsche zaken.

Marine en leger.

Den 29 dezer zullen van Harderwijk vertrekken, om op den 31 daaraanvolgende over te gaan aan boord der schepen, een detachement sterk 150 onderofficieren en manschappen, aan boord van het schip Prins Maurits, gezagvoerder J. J. Bart, onder bevel van den 1sten luitenant van het regement grenadiers en jagers H. M. F. Landelot, medegeleiders de 2de luits. der infanterie J. H. van Roijen en G. S. C. Klerk, benevens den officier van gezondheid 3de kl. P. J. A. van Dura, bestemd naar Oost-Indie; en een detachement sterk 50 onder-officieren en manschappen aan boord van het schip Johanna Christina, gezagvoerder J. A. de Lang, onder bevel van den 2den luit. van het koloniaal werfdepot F. B. A. Grooss, bestemd naar West-Indie, beiden naar het Nieuwediep; gemelde detachements-kommandanten zullen na volbragte commissie, naar Nederland terug keeren.

Staten-generaal.

Eerste kamer. — Zitting van 24 december.

In deze zitting zijn achtereenvolgens aangenomen de navolgende wetsontwerpen, als: 1. tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855 (fonds kolonisatie van behoeftigen); 2. tot wijziging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1855; 3. tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen; en 4. tot afschaffing der griffieregten en vermindering van het regt van zegel, voor zoo veel de acten van procureurs en exploiten van deurwaarders betreft; alle met algemeene stemmen; alleen over het laatste had eene korte woordenwisseling plaats tusschen den heer Paspoort van Grijpskerke en den minister van justitie.

De commissien van rapporteurs voor de wetsontwerpen: tot splitsing van de gemeente Mijl; tot splitsing van de gemeente Opsterland; tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1856; tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; en tot voorloopige vaststelling van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1857; hebben daaromtrent hare verslagen uitgebragt. De beraadslagingen zullen gehouden worden op zaturdag aanstaande, des namiddags ten 1 ure, met uitzondering van die over het laatste ontwerp, die gevoerd zullen worden na de behandeling van de begrootingswetten voor het volgende jaar.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 24 december. The morning-post zegt dat de koning van Pruissen besloten heeft zijne aanspraken op Neuchatel tot het uiterste te doen gelden.

— Volgens The united service gazette, is het nagenoeg zeker dat het britsche gouvernement besloten heeft, wederom, maar nu voor de laatste maal, eene expeditie naar de Noordpoolzee te zenden om verdere sporen en overblijfselen van sir John Franklin en zijne ongelukkige reisgezellen te zoeken. De expeditie zou waarschijnlijk uit drie deelen bestaan: een zou over land, het tweede langs de Behringsstraat en het derde langs Davidsstraat reizen.

Rusland.

Benevens het bekende plan van het groote spoorwegnet in Rusland, waarvoor aan eene maatschappij van kapitalisten uit alle landen van Europa concessie is verleend, bestaat ook een plan van eenen spoorweg van Odessa over Balta en Uman naar Kiew. Volgens berigt uit St. Petersburg van den 14den dezer is daarvoor concessie verleend aan eene maatschappij, die eenen Franschman, den prins de Valmy, aan haar hoofd heeft. Zij heeft het regt bedongen om den weg 85 jaren lang ten haren voordeele te exploiteren, onder waarborging eener zuivere opbrengst van minstens vijf percent door het russische gouvernement. De weg moet binnen drie jaren tijds voltooid zijn.

Spanje.

Madrid 17 december. In het officiele dagblad van heden is bekend gemaakt, dat de generaal Figueras tot minister van oorlog benoemd is. Hij is reeds in het jaar 1848 lid geweest van een ministerie, hetwelk den maarschalk Narvaez aan het hoofd had. De afgetreden minister van oorlog, generaal Urbistondo, die vroeger steeds een warm voorstander van het absolute koningschap was, is aan het hoofd der hofhouding van den

gemaal der koningin geplaatst. Die hofhouding is thans weder eveneens ingerigt, als vóór de invoering van den constitutionelen regeringsvorm in Spanje gebruikelijk was.

Duitschland.

Berlijn 22 december. Op het initiatief van den vertegenwoordiger der Vereenigde staten, heeft de engelsche gezant, de gezanten der mogendheden, die in de aangelegenheid van Neuchatel nog niet waren tusschen beiden gekomen, uitgenoodigd, om den zwitserschen bondsraad te verzoeken de royalistische gevangenen in vrijheid te stellen. Het doel van deze interventie schijnt te zijn, om eene zoodanige schikking van het geschil tot stand te brengen, waardoor Pruissen in staat zou geraken eene belangrijke concessie te doen, nadat de bondsraad een bewijs zou hebben gegeven van zijne opregte begeerte tot verzoening en vrede.

— Volgens bijzondere mededeelingen, aan welke men echter nog geen officieel karakter kan toekennen, zou ons operatieleger tegen Zwitserland, zonder de reserven, uit 120,000 man bestaan en onder het opperbevel des generaals von der Gröben geplaatst worden. Wegens den doortogt dier troepen, zou onze regering reeds met de regeringen van Wurtemberg en Baden in onderhandeling zijn getreden. Men voegt er bij dat deze kwestie ook in de eerstvolgende dagen bij den duitschen bondsdag ter sprake zal komen. Dat de regering ter dekking van de kosten van dien veldtogt eene leening zal sluiten, wordt tegengesproken met de verzekering dat de noodige geldmiddelen daarvoor reeds disponibel waren.

Frankfort 24 december. Het heden verschenen nommer van het Frankforter journal meldt uit Bern van gisteren dat het door de diplomatie ontworpen plan van schikking voor het zwitsersche pruissische conflict niet is kunnen doorgaan, en dat Zwitserland, nu de toestand zeer ernstig is geworden, op het uiterste is voorbereid, blijkens eene proclamatie door het cantonnale bewind van Bern in de hoofdstad afgekondigd.

Frankrijk.

Parijs 24 december. De Moniteur de l'armée beschouwt in zijn jongst ontvangen nommer den staat van het zwitsersche krijgswezen. De slotsom daarvan is, dat het zwitsersche leger, in zijne tegenwoordige gesteldheid, buiten staat is om, wanneer het geene bijstand van elders ontvangt, een ernstige strijd tegen eene der groote militairë mogendheden van Europa vol te houden.

— Keizer Napoleon ontvangt zoo veel aanvragen om onderstand en geldelijke aanmoediging, dat hij er vele afslaan moet. Ten einde het publiek te overtuigen dat hij dit uit gebrek aan geldmiddelen en niet uit gemis aan mededeelzaamheid doet, heeft hij in den Moniteur van heden een rapport van den minister van het keizerlijke huis doen openbaar maken; waarin aangetoond wordt, dat de inkomsten der civiele lijst voor 1857 toereikend tot dekking der uitgaven zullen zijn, indien het bedrag dezer laatste niet door onvoorziene omstandigheden verhoogd wordt. Daarbij wordt aangevoerd, dat de sommen, die de keizer in 1856 aan giften, toelagen, pensioenen en aanmoedigingen uitgegeven heeft, te zamen 6,361,411 francs bedragen, waaruit door den minister afgeleid wordt dat het voor den [illegible]zaam is zijne mildheid te beperken.

— Men zegt dat de zitting van de wetgevende vergadering niet voor het einde van januarij weder een aanvang zal nemen, en dat de verkiezing voor de nieuwe kamer in junij des volgenden jaars zullen plaats hebben. Er is sprake dat aan den keizer, ten gevolge van het rapport van den heer Fould, grootere fondsen zullen worden toegestaan.

— Niettegenstaande het verschil van politieke inzigten tusschen Oostenrijk en Frankrijk, blijven er goedgunstige betrekkingen tusschen beide mogendheden bestaan. De keizer van Oostenrijk, die van Pola (Illysië) eene militaire haven van den eersten rang wil maken, heeft aan keizer Napoleon een ingenieur 1ste klasse voor de directie der waterbouwkundige werken gevraagd. Ons gouvernement heeft met de meeste bereidwilligheid eene keuze tusschen drie meest uitstekende ingenieurs laten doen.

— Uit Konstantinopel heeft de Hydaspe berigten tot 15 dezer overgebragt. Volgens La presse d' Orient is Perzië tot den oorlog gedwongen, naardien de anti-engelsche partij den shah met den dood en eene verandering van dynastie bedreigde. Te Teheran liep het gerucht, maar vond geen algemeen geloof, dat Mura Mirza naar het zuiden opgerukt was en Furah bezet had. Te Konstantinopel is een kruidmagazijn in de lucht gesprongen, waardoor verscheiden menschen omgekomen en de naburige huizen vernield zijn. Uit Brussa wordt berigt dat de prijzen der zijden gestegen waren. In Abyssinië heerschte sterke gisting tegen Egypte en had Engeland zijne bemiddeling aangeboden. Men sprak van een bezoek des onderkonings te Konstantinopel.

Belgie.

Jl. zaturdag is te Antwerpen eene talrijke vergadering gehouden van de maatschappij, die zich tot taak stelt de vrijgevige hervorming van het tarief van grenstolregten te bevorderen. Zij werd door een honderd vijftigtal van de aanzienlijkste kooplieden der stad bijgewoond.

Dit wordt door de dagbladen, die de handelsvrijheid voorstaan, medegedeeld als een blijk dat het beginsel van den vrijen handel ook veld wint in de hoofdplaats van Belgie's handelsverkeer, alwaar het stelsel der differentiele regten zoo lang verdedigd is.

Uitlotingen.

Aandeelen ten laste duitsche vorsten en edellieden à fl. 10.

Achttiende uitloting den 15 november 1856.

De volgende 1100 nommers met fl. 12.

101	8403	16277	25508	36196	42294	49400	57754	66406
229	433	316	773	444	521	459	839	555
241	463	323	26146	477	540	478	957	913
452	552	383	227	498	572	499	58076	993
633	617	800	343	520	638	593	184	67101
674	637	827	526	918	870	726	187	363
836	662	17341	547	37004	900	743	201	487
1047	829	366	558	42	43079	760	241	616
91	936	446	588	70	80	853	294	704
229	966	492	622	72	120	50377	332	973
297	987	961	828	217	455	387	496	984
527	9025	18106	27359	222	458	425	565	68254
671	556	237	461	351	604	448	888	301
713	771	325	677	514	808	600	900	333
866	934	474	689	579	846	695	59150	385
891	958	479	735	591	906	721	163	593
2100	10013	507	927	671	967	845	165	843
119	217	568	28048	761	997	871	309	938
293	254	751	64	764	44032	912	401	69004
342	617	19323	312	768	259	51062	592	365
406	629	579	334	824	406	107	671	444
619	631	624	458	899	417	194	727	454
710	767	761	500	935	495	247	820	508
823	11101	20222	807	38022	632	605	848	540
841	181	428	987	39	688	747	60101	557
902	202	471	29128	78	937	808	248	635
3138	342	741	170	90	45056	810	288	831
354	606	977	331	172	202	52045	426	982
420	988	21212	532	198	258	97	487	991
454	12019	231	583	289	290	114	576	70114
474	57	318	639	313	292	150	623	166
645	85	374	724	465	343	223	653	335
663	136	413	830	498	392	342	783	564
675	158	449	30017	621	566	356	61061	777
707	162	529	138	819	705	381	274	933
802	305	669	145	854	777	434	423	71045
846	463	776	147	859	866	567	633	247
850	480	780	411	875	869	683	641	282
931	635	817	569	985	870	758	704	372
988	730	838	617	996	936	886	805	527
4094	766	22073	31158	39204	951	953	808	568
131	799	165	172	233	986	53057	62094	658
152	808	381	181	254	46030	142	117	752
204	820	388	194	294	159	235	330	823
222	838	421	204	443	179	494	481	72048
321	962	477	219	473	202	513	572	454
337	13039	563	244	476	221	592	596	467
461	202	738	442	518	290	691	658	552
500	230	968	554	847	414	813	815	796
976	494	978	691	40051	448	820	928	832
5198	536	23127	754	88	461	903	63125	73010
375	687	191	799	109	646	917	188	244
593	852	275	834	120	711	918	195	250
646	916	278	32092	128	846	927	383	509
684	14179	421	484	219	47000	54200	539	607
712	329	697	526	280	31	297	588	735
745	365	962	715	341	42	902	661	739
834	407	979	758	455	166	55053	859	769
886	596	24174	873	488	271	104	64150	74228
6179	604	226	933	561	305	138	217	313
221	830	287	33101	817	378	221	246	471
242	845	315	492	840	546	293	503	845
253	850	322	684	966	548	473	548	934
470	934	329	729	968	585	551	838	75553
711	987	356	34008	41036	731	730	956	796
842	15006	570	520	143	777	735	65009	840
7100	12	616	650	343	809	999	34	894
180	224	633	710	522	885	56113	181	943
262	442	688	35245	550	48207	229	260	76226
300	642	693	255	626	888	278	844	352
405	746	25079	615	724	579	441	408	386
602	798	101	635	742	684	719	469	460
8153	884	164	661	752	714	909	66012	492
272	841	201	748	819	880	57324	92	77032
303	16014	212	964	874	49199	522	123	103
325	64	378	36075	42019	315	668	318	147
376	152	491	100	221	390	686	336	159

(Wordt vervolgd.)

Sardinische aandeelen.

Eerste uitloting van serien voor de twaalfde trekking op 1 mei 1857, den 1 december 1856.

Serie	35	150	325	400	714	769	863
	51	201	333	406	749	771	942
	100	218	361	559	765	825	957
	142	320	331	669			

Op 1 mei 1857 worden nog 15 serien getrokken, terwijl de twaalfde uitloting van prijzen, gaande over de nommers in deze 40 serien begrepen, mede op 1 mei 1857 zal plaats hebben.

Badensche aandeelen à fl. 35.

Vier en veertigste uitloting van 20 serien, den 29 nov. 1856.

Serie	59	756	1871	[illegible]	5724	6740	7733
	414	785	2228	[illegible]	6405	7007	7807
	514	1549	[illegible]	[illegible]	6450	7551	[illegible]

De trekking der prijzen geschiedt op 31 december aanst.

Keurhessische aandeelen.

Eerste uitloting voor serien voor de twee en twintigste trekking op 1 julij 1857, op 1 december 1856.

Serie	68	782	2305	3197	3807	4440	4967
	103	1657	2561	[illegible]	[illegible]	4625	5257
	186	1673	3182	[illegible]	[illegible]	4704	5548
	236	1860	3186	3603	4277	4790	6257
	733	2179					

Op 1 junij 1857 worden nog 30 serien getrokken, terwijl de twee en twintigste uitloting, gaande over de nommers in deze 60 serien begrepen, op 1 julij 1857 zal plaats hebben.

Oostenrijk. — Oude staatsschuld.

Op 1 december [illegible] bij de 281ste loting uitgekomen serie 482, inhoudende de [illegible] obligatien der standen van Oostenrijk [illegible] 1799, A à 5 pct., no. 22601 à 45121, 48075 en 53994, — voorts der obligatien der oorlogsleening van West-Gallicien, nieuwe uitgifte à 5 pct., no. 1 à 313, en eindelijk Natural-Lieferungsobligatien van West-Gallicien, oude uitgifte à 4 pct., no. 48079 à 53992, uitmakende te zamen in kapitaal fl. 1,018,808,43 en in rente tot den verminderden voet fl. 24 913,35.

De in ons nommer van 20 november ll. als uitgeloot opgegeven serie 388, moet zijn serie 338.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Avignon 20 december.

Voor rosé is wat minder kooplust en men heeft kunnen koopen tot fr. 45 a 46; paluds daarentegen meer gevraagd en men betaalt geregeld fr. 49 a 50. Gemalen houdt men fr. 59 a fr. 60 rosé, fr. 62 a 63 palud.

Graanmarkten.

Oostburg 24 december.

De markt was heden ruimer dan vorige week en bestond omtrent uit 2000 mud tarwe, 200 mud rogge, 2500 mud wintergerst, 400 mud zomergerst, 900 mud paardeboonen, 250 mud haver en 150 mud groene en graauwe erwten en kanariezaad.

De omzet was levendiger dan men had verwacht, vooral in paardeboonen, tarwe en wintergerst. Van tarwe werd veel op f 10,75 en f 10,50 gehouden, doch a f 10, f 10,25 en voor de beste f 10,50 was goed te verkoopen; rogge werd te hoog gehouden en van f 7 tot f 7,15 mede wel te plaatsen, de wigtigste wintergerst was tot f 6 begadigd. Zomergerst met weinig vertier en hoogstens f 5,50 waard, eenige partijtjes zijn tot f 5,30 en 40 afgedaan. Paardeboonen met veel koopers en verkocht f5,25, f 5,40 en f 5,60 naar kwaliteit. Haver f 2,75 à f 3,50, Erwten en kanariezaad zonder koopers.

Gemiddelde marktprijzen.

Middelburg 24 december.

	per ned. mud.		per ned. mud
Tarwe oude	f —,— à f —,—	Paardeboonen	f 5,75 à f 6,—
Dito nieuwe	- 10,40 à - 11,50	Gr. erwten	- 8,25 à - 9,—
Rogge wint.	- 7,— à - 7,—	Graauwe erwt	- —,— à - —,—
Gerst wint.	- 6,— à - 6,25	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Dito zom.	- 5,50 à - 5,50	Aardappel.	- 1,80 à - 2,—
Witteboon.	- 10,— à - 10,50		per ned. pond.
Bruineboon.	- —,— à - —,—	Versche boter	f 0,90 à 1,—

Middelprijzen van bakbare tarwe f 11,10 en rogge f 7,—.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 24 december.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½ pct.	63¼
	dito dito	3 "	[illegible]
	dito dito	4 "	[illegible]
	Handelmaatschappij	4½ "	[illegible]
Rusland.	Oblig. bij Hope & co.	5 "	103¼
	dito dito 1828/1829	5 "	[illegible]
	Certific. dito 1840	4 "	[illegible]
	dito bij Stieglitz	4 "	[illegible]
	dito dito 1854	5 "	[illegible]
	Oblig. bij Stieglitz (nieuwe)		[illegible]
	Certific. van inschrijving	5 "	[illegible]
Spanje.	Oblig. nieuwe stukken	1½ "	[illegible]
	Binnenlandsch	3 "	[illegible]

Oostenrijk.	Oblig. metalliek	5 〃	73⅞
	dito	2½ 〃	—
	dito nieuwe betaalbaar Amst.	5 〃	83½
België.	Certific. bij Rothschild	2½ 〃	—
Portugal.	Obligatien	3. 〃	44¾
Oostenr.	Oblig. nationale	5 pct.	74⅛
Spanje.	Crediet		66
Grenada.	Oblig. 6 pct. nu	3 pct.	19⅜
Mexico.	Oblig. 1853	3½ pct.	21⅛
Venezuela.	Oblig.	4¼ pct.	34⅜
Nederland.	Maatschappij van weldadigheid	4 pct.	59

Beurs van Londen, 24 dec. ten 12 ure. Consos 94⅛

Beurs van Weenen, 24 dec. (Slotprijzen.) Metalliek. 5 pct. 81⅜.

Beurs van Parijs, 24 dec. (Slotprijzen.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 66,90.

Opgave van op 15 dezer in de onderscheidene entrepôts aanwezige hoeveelheden der navolgende goederen: tarwe te Amsterdam, 211 last; rogge te Amsterdam, 166 last; huiden te Amsterdam, 24089 stuks; indigo te Amsterdam, 20,046 pond; rijst te Amsterdam, 1,057,117 pond; ruwe suiker te Amsterdam, 9,790,158 pond; Rotterdam 4,312,760, Schiedam 1,283,195, Dordrecht 54,752, Middelburg 643,150, te zamen 16,384,015 ponden; tabak in rollen, bladen en ongeplette stelen, te Amsterdam 374,083, Rotterdam 755,035, te zamen 1,129,118 ponden.

Letterkundig overzigt.

Inhoudsopgave van eenige der belangrijkste nederlandsche tijdschriften.

DE TIJDSPIEGEL.

Aflevering XII. December 1856.

GODGELEERDHEID. — WIJSBEGEERTE. — STAATKUNDE. — OPVOEDING EN ONDERWIJS. — Een onsterfelijke onder de sterfelijken. — Dr. Martin Luther, de hervormer, met 48 staalplaten, originele teekeningen van *Gustav König. Bijschriften en historische schetsen van prof. H. Gelzer.* Uit het hoogd. [illegible] van Calcar. — Uit Luthers leven en tijd, tafereelen, schetsen en verhalen, door J. R. Eilers Koch, evangeliesch-luthersch predikant te Rotterdam.

Geschiedenis der amsterdamsche luthersche gemeente, door F. J. Domela Nieuwenhuis, hoogleeraar te Amsterdam, derde aflevering.

NATUURKUNDE. — De vogels van Nederland, door H. Schlegel.

LETTERKUNDE. — Één uit velen. Een verhaal uit het volksleven, door F. M. Dikema.

De verdediging van Nederland in 1629. Eene bijdrage tot de geschiedenis van het vaderland. Voor een groot deel uit onuitgegeven bescheiden zamengesteld, door H. P. de Bordes, 1ste luit. ingen.

Hyperion. Reis-, dag- en levensboek van een Amerikaan. Naar het engelsch van Henry W. Longfellow.

Twee dichtbundels van den zelfden poëet. — Dichterlijk Mozaïk, door L. van den Broek.

Vaderlandsche muze. Nieuwe gedichten van L. van den Broek.

Historische landschappen, door W. J. Hofdijk.

Oudoom Jakobs blaauw zakboekje. Uitgegeven door B. T. Lublink Weddik.

MENGELWERK. — Fragmenten uit een onuitgegeven handboek over de beoefenende zedekunde.

Bladen uit nicht Suze's schetsenboek, medegedeeld door Louise.

De Willemskerk te 's Gravenhage. (met eene plaat.)

Nieuw bij het oude.

De godsdienstige behoefte des volks en het voorschrift der grondwet op het openbaar lager onderwijs.

Schaatsenrijden.

Brievenbus. — V. Brief van een oud soldaat uit het leger van de Morgenster.

VI. Open brief aan dr. A. W. van Campen.

VII. Brief van eenen vereerder van Tollens, over een gedenkteeken voor den dichter.

DE ECONOMIST.

Aflevering van 1 november.

Wat doet gij met uw spijskaartjes?

De Nederlandsche hulpbanken in 1855. (Ingezonden door mr. H. J. van der Heim.)

Landbouw en tienden.

Vervalsching van roggebrood.

Boekbeoordeeling. — Almanak voor de nederlandsche West-indische bezittingen en de kust van Guinea, voor het jaar 1856.

Goud en zilver. — Kort overzigt van de tegenwoordige muntkwestie in Frankrijk.

Statistieken. — Opbrengst der middelen negen eerste maanden 1854, 1855, 1856. — Overzigt der rentebesparing door amortisatie, in Nederl.

Gemengde berigten. — Meel uit N.-Amerika. — Leeningen in Frankrijk. — Handel van Engeland 1855. — Handel van Frankrijk 1855. — Chicago. — Avondschool. — Handelsberigten. — Middel tot lage brood- [illegible] stand der effecten te Amsterdam. 1 januarij — 15 [illegible]

[illegible] BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Aflevering van 15 december.

Sir Robert Peel, door GUIZOT. Vierde en laatste gedeelte.

Een nieuwe belasting.

Het buigen van werkhout.

Ingezonden stukken.

Een blik op Engeland in betrekking tot de aldaar aangewende pogingen ter verbetering van den openbaren gezondheidstoestand.

Hoe men ook moge denken over den man wien het *ministerie* van binnenlandsche zaken is opgedragen, ontegenzeggelijk zal hem de eer verblijven van den eersten aanstoot te hebben gegeven tot het nemen van maatregelen over ons geheele land ter verbetering van den openbaren gezondheidstoestand. Jaren lang hadden geneeskundigen hiertoe opgewekt, jaren lang dit vruchteloos gedaan. Eerst in lateren tijd hebben enkele vaderlandsche gemeenten aan die opwekking gehoor gegeven, de meeste integendeel in hare laakbare apathie volhard, ook dan nog, toen voor het eerst door de hooge regering hierop werd aangedrongen. Tot ons leedwezen heeft alsmede het middelburgsch bestuur zijne groote belangen in deze zaak niet begrepen, ofschoon het niet aan pogingen heeft ontbroken om dit verzuim voor te komen.

Het natuurlijk gevolg van zoodanig verzuim kon echter niet achterwege blijven, en vooral niet in deze gemeente, waar zoo vele voor de gezondheid schadelijke invloeden zich vereenigen, welke tot meerdere ziekte en sterfgevallen dan in andere steden van Nederland aanleiding geven. Een adres van de Vereeniging der geneeskundigen aan den raad zag het licht, waarin op het benoemen van eene gezondheidscommissie werd aangedrongen. Ofschoon de heeren doctoren Fokker en de Man den toestand dezer gemeente uit een hygienisch oogpunt op uitnemende wijze geteekend hebben en hun werk niet genoeg aan de ingezetenen van Middelburg kan worden aanbevolen, zoo mag het schrijven van den heer A. Caland in de Middelburgsche courant alsmede aanspraak maken op eene levendige belangstelling in den treurigen toestand, waarin deze gemeente verkeert 1). Het is te hopen dat zijne plaats in den gemeenteraad niet vruchteloos zijn zal bij de discussien, welke aldaar over het adres der geneeskundigen worden te gemoet gezien.

Niet onbekend is het ons, dat het tafereel dat door dien heer later over het onderwerp geleverd is, verschillend wordt beoordeeld. Terwijl velen, zoo niet de meesten onder ons zich verheugen, dat de waarheid eindelijk eens rondweg wordt blootgelegd, zijn er echter die meenen, dat men daardoor niet weinige ingezetenen zal verontrusten, zoo niet uit deze gemeente verjagen. Wij deelen die vrees niet, mits men slechts ernstig *maatregelen neme, om het aangeduide kwaad te weren.* Er moet een einde aan die slaperigheid komen, en waar zachte opwekking gebleken is vruchteloos te zijn, behoort er eene krachtige schudding plaats te grijpen. Een zegen voor Middelburg, dat die schudding door de hand eens raadslids is aangebragt; wij noemen het een zegen, omdat van het juist peilen eener wonde alleen eene radicale genezing ook hier te wachten is.

Ten einde nu daarvoor een bewijs te leveren, hebben wij gemeend een blik te werpen op Engeland, waar men, reeds eenige jaren geleden, op de noodzakelijkheid ter verbetering van den openbaren gezondheidstoestand is bedacht geweest. Men wachte slechts eene schets, toereikend evenwel, om te doen zien wat een echt practisch en tevens vrij volk in het belang dezer zaak gedaan heeft. Welligt draagt het geleverde bij, om hier nog helderder te ontwaken.

Het toenemend pauperisme in Engeland en het onderzoek naar zijne oorzaken deed een volledig licht over de invloeden, welke 's menschen gezondheid belagen, opgaan. Dit noopte de regering in 1839 uitsluitend tot dit doel navorschingen te doen. Het bleek aldra, dat bijzondere plaatsen en streken op het land voortdurend door koortsen werden bezocht. Men ging na, de omringende landen met betrekking tot hunne afwatering, den watertoevoer voor reiniging van personen en van kleeding, de ventilatie der gebouwen, de vergaarplaatsen van drekstoffen en vuilnis enz. Het onderzoek werd uitgebreid en commissien werden benoemd, om tevens de middelen ter verbetering te beramen. In 1844 *verscheen het eerste rapport*, hetwelk de uitkomsten inhield van 50 steden. Het werd duidelijk dat gebrekkige afwatering, verzuimde reiniging van huizen en straten, slechte ventilatie, onvoldoende watertoevoer, als oorzaken van een onreinen dampkring, den algemeenen gezondheids- en physieken toestand der bevolking benadeelden, vele ziekten en daaronder vooral koortsen te weeg bragten. Steden en streken werden opgenoemd, waar de sterfte het dubbele aanwees van andere die onder gunstiger omstandigheden verkeerden.

In een tweede rapport werden de middelen tot verbetering aangewezen. Wel ontbrak het niet aan stemmen, die de feiten wilden bemantelen en zich tegen de middelen poogden te verzetten, maar het gezond verstand behield de overhand, wat zeg ik, er vormden zich vereenigingen, met invloedrijke mannen aan het hoofd, die de hooge regering in hare edele pogingen ondersteunden. Met levendige kleuren werden de vergiftigende oorzaken aangewezen en de middelen met onverbiddelijke gestrengheid toegepast. Zoo veel vermogt de kracht der waarheid!

De lessen, welke uit dit veelzijdig onderzoek waren voortgesproten, konden gunstig genoemd en niet vruchteloos blijven voor het zoo practisch Engeland. De regering bleef dan ook op het ingetreden pad niet *stilstaan*. Verschillende wetten droegen er de bewijzen van. Door deze werden de algemeene gezondheidsbelangen onder het toezigt van een centraal gezag gesteld; er werd zamenhang en overeenstemming gebragt of voorbereid in allerlei onzamenhangende en gebrekkige regelingen in de administratie van verschillende inrigtingen, die, vroeger enkel onder het plaatselijk bestuur zijnde, tot groot nadeel voor het algemeen welzijn gebrekkig bleven; eindelijk werd in naam van het algemeen belang de vrijheid van personen beperkt zoodra deze strijdig was met de regten van allen.

In 1848 droeg de regering het algemeene toezigt van den openbaren gezondheidstoestand op aan eene commissie, General board of health genaamd. Zij werd benoemd voor een bepaald aantal jaren. Haar rapport droeg de bewijzen dat zij, ofschoon wel eens met te veel ijver, de gewigtigste diensten aan den lande had gedaan.

Toen nu haar dienstijd verstreken was, werd dit gewigtig onderwerp van staatszorg in het parlement besproken, en ofschoon het daar niet geheel ontbrak aan woordvoerders die, zonder het gewigt der zaak *uit het oog te verliezen, te grooten* ijver van sommige leden der General board of health gispten, zoo werd echter het beginsel, de noodzakelijkheid van een toezigt van staatswege op de algemeene gezondheid, erkend en gehuldigd; er kwam zonder eenige oppositie eene wet tot stand waarbij een afzonderlijk departement werd ingesteld voor de behartiging der gezondheidsbelangen van het land, hetwelk onafhankelijk van het ministerie van binnenlandsche zaken zelfstandig bestuurd zoude worden.

Van het hoogste belang waren de discussien over deze zaak in het parlement. Ofschoon John Russell niet geheel kon ontkennen, dat wel eens door de commissie met te veel ijver was te werk gegaan, noemde hij haar rapport een der uitmuntendste werken, die ooit door eenige commissie waren geleverd. Hij ging verder en meende dat door die bemoeijingen Engeland het gevaar eener sociale revolutie ontkomen was.

Palmerston, die de wet voordroeg, zeide onder anderen: „Niet zoo zeer voor de meergegoede klassen, in wier bereik de beste hulp van deskundigen ligt en die de plaatsen, waar ziekten heerschten, ontvlugten kunnen, maar voor de armen, die aan hunne woonplaats gebonden, de hulp der kunst en wetenschap ontberen moeten, en bij gebrek aan de noodige kennis ongeschikt zijn, om zich zelven voor de nadeelige invloeden, waaraan zij zijn blootgesteld, te vrijwaren, moet de wetgeving waken. De gezondheid der armen is voor hun niet, als bij de gegoeden, eene kwestie van genot en welbehagen, maar van bestaan, en voor het land eene *kwestie van welvaart. Zoo lang zij tot werken geschikt zijn*, kunnen zij nuttig voor zich zelven en weldadig voor het land zijn, maar wanneer ziekte hen onderdrukt, worden zij in hopelooze armoede gedompeld, en zij, zoo wel als hunne gezinnen, komen ten laste der gemeenten, tot welker welvaart zij moeten medewerken, enz."

Deze voortreffelijke woorden, alleen op behoeftigen van toepassing, treffen in meerdere of mindere mate ook hen, die boven de armen bevoorregt zijn, terwijl de meesten, door hunne maatschappelijke stelling aan de schadelijke invloeden hunner omgeving niet kunnen ontgaan.

De gevolgen van de krachtige maatregeling door de engelsche regering genomen, zijn dan ook niet uit gebleven. Talrijk zijn de voorbeelden en treffend tevens van verbeteringen in den gezondheidstoestand in vele gemeenten aangebragt. Het is evenwel noch ons doel, noch voor deze plaats geschikt, die voorbeelden te vermelden. Genoeg was het ons, een blik te hebben geworpen op een land, dat om zijne vrijheid geroemd, niet terug deinsde voor krachtige inspanning om de hoogste belangen der menschheid, gezondheid en leven, ernstig te behartigen.

Mogen deze elders gevierde waarheden bij velen, ook vooral bij onze raadsleden, een gereeden ingang vinden. X.

---

1) Wij bedoelen hier *uitsluitend*, wat die heer over de schadelijke invloeden schrijft, en waar zaakkennis duidelijk is.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in DECEMBER—JANUARIJ.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Zondag	28	's morg.	11,30	Dingsdag	30	's morg.	8,30
Woensdag	31	〃	6,30	Donderdag	1	〃	8,30
Vrijdag	2	〃	6,30	Zaturdag	3	〃	9,30
Zondag	4	〃	6,30	Dingsdag	6	〃	11 ure.
Woensdag	7	〃	8,30	Donderdag	8	〃	7
Vrijdag	9	〃	10 ure.	Zaturdag	10	〃	7

Weldadigheid.

Middelburg, den 26 december.

Het parochiaal armbestuur der roomsch-katholieke gemeente maakt dankbare melding dat de op 22 dezer gehoudene collecte, ten behoeve zijner armen, heeft opgebragt f 245,45, waaronder eene gift van f 3.50, bezorgd bij den heer Pennock; hiervoor de edele gevers dank zeggende, beveelt het verder het lot zijner armen aan.

Het parochiaal armbestuur der roomsch-katholieke gemeente,
L. BOUMAN, voorzitter.
D. J. PENNOCK, secretaris.

Veere, den 23 december 1856.

De Commissie ter voorziening in de buitengewone behoeften van de talrijke armen dezer gemeente, berigt bij deze de ontvangst eener gift groot f 20, haar toegezonden door den notaris W. M. Snijder te Middelburg, namens een onbekende aldaar, in twee muntbiljetten van f 10 ieder, nos. 86, G. M. en 377, M. B., met het opschrift „Voor de commissie te Veere," waar*voor zij bij deze haren hartelijken dank aan* den onbekenden gever toebrengt. Was het de commissie in vorige winters gegund om twee- of driemalen 's weeks soep aan de armen uit te reiken, thans ziet zij zich tot haar leedwezen daartoe buiten staat gesteld, en mogt de geldelijke toestand niet verbeteren, dan moet zij die bedeeling tot eens in de week beperken.

Namens de commissie voornoemd,
J. A. VAN KAKUM, president.
M. J. VAN DEN HEUVEL, secr. en penningm.